Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

9. dubna 2014 * [i]

„Směrnice 2007/64/ES – Platební služby – Článek 4 bod 23 – Pojem ‚platební prostředek' – Platební příkazy zadané elektronicky a prostřednictvím papírového formuláře – Článek 52 odstavec 3 – Právo příjemce požadovat od plátce poplatky za použití platebního prostředku – Pravomoc členských států vydat obecný zákaz – Smlouva mezi mobilním operátorem a jednotlivci"

Ve věci C-616/11,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Rakousko) ze dne 8. listopadu 2011, došlým Soudnímu dvoru dne 30. listopadu 2011, v řízení

T-Mobile Austria GmbH

proti

Verein für Konsumenteninformation,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení T. von Danwitz, předseda senátu, E. Juhász, A. Rosas, D. Šváby a C. Vajda (zpravodaj), soudci,

generální advokát: M. Wathelet,

vedoucí soudní kanceláře: K. Malacek, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. září 2013,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za T-Mobile Austria GmbH A. Eggerem, Rechtsanwalt,

– za Verein für Konsumenteninformation S. Langerem, Rechtsanwalt,

– za rakouskou vládu C. Pesendorfer a P. Cedem, jako zmocněnci,

– za německou vládu T. Henzem, J. Möllerem a J. Kemper, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

– za francouzskou vládu G. de Berguesem a N. Rouam, jako zmocněnci,

– za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s S. Varonem, avvocato dello Stato,

– za portugalskou vládu L. Inez Fernandesem a L. Bigotte Chorãem, jako zmocněnci,

– za Evropskou komisi K.-P. Wojcikem, J. Riusem, M. Noll-Ehlersem a C. Vrignon, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 24. října 2013,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 52 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje směrnice 97/5/ES (Úř. věst. L 319, s. 1).

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Verein für Konsumenteninformation (sdružení pro informování spotřebitelů, dále jen „Verein“) a společností T-Mobile Austria GmbH (dále jen „T-Mobile Austria“), ve věci tarifní praxe této společnosti spočívající v požadování dodatečných poplatků od svých zákazníků v případě platebního příkazu zadaného elektronicky nebo prostřednictvím papírového formuláře.

Právní rámec

Unijní právo

3 Článek 1 směrnice 2007/64, nadepsaný „Předmět“, který se nachází v hlavě I této směrnice, nadepsané „Předmět, oblast působnosti a definice“, stanoví:

„1. Tato směrnice stanoví pravidla, podle nichž členské státy rozlišují těchto šest kategorií poskytovatelů platebních služeb:

[...]

2. Tato směrnice rovněž stanoví pravidla týkající se transparentnosti podmínek a požadavků na informace o platebních službách, stejně jako příslušných práv a povinností uživatelů platebních služeb a poskytovatelů platebních služeb v souvislosti s poskytováním platebních služeb jakožto pravidelnou činností při výkonu povolání nebo podnikatelské činnosti.“

4 Článek 4 této směrnice, nadepsaný „Definice“, stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[…]

3) ‚platební službou‘ jakákoliv z podnikatelských činností uvedených v příloze;

[…]

7) ‚plátcem‘ fyzická nebo právnická osoba, která je majitelem platebního účtu a umožní platební příkaz z daného platebního účtu, nebo v případě neexistence platebního účtu fyzická nebo právnická osoba, která dá platební příkaz;

8) ‚příjemcem‘ fyzická nebo právnická osoba, která je zamýšleným příjemcem peněžních prostředků, jež jsou předmětem platební transakce;

9) ‚poskytovatelem platebních služeb‘ subjekt uvedený v čl. 1 odst. 1 a fyzické a právnické osoby požívající výjimky podle článku 26;

10) ‚uživatelem platebních služeb‘ fyzická nebo právnická osoba, která využívá platební službu jakožto plátce, příjemce nebo obojí;

[…]

16) ‚platebním příkazem‘ jakýkoli pokyn vydaný plátcem nebo příjemcem poskytovateli platebních služeb, jímž žádá o provedení platební transakce;

[…]

19) ‚ověřením‘ postup, který poskytovateli platebních služeb umožňuje ověřit použití konkrétního platebního prostředku, včetně jeho osobních bezpečnostních prvků;

[…]

23) ‚platebním prostředkem‘ jakékoli personalizované zařízení nebo soubor postupů dohodnutých mezi uživatelem platebních služeb a poskytovatelem platebních služeb a používaný uživatelem platebních služeb, aby dal podnět k platebnímu příkazu;

[…]“

5 V hlavě IV uvedené směrnice, upravující práva a povinnosti v souvislosti s poskytováním a užíváním platebních služeb, článek 52 této směrnice, nadepsaný „Poplatky“, v třetím odstavci stanoví:

„Poskytovatel platebních služeb nesmí příjemci bránit v tom, aby od plátce požadoval poplatek nebo aby plátci nabídl slevu za použití daného platebního prostředku. Členské státy však mohou zakázat nebo omezit právo požadovat poplatky s přihlédnutím k nutnosti povzbuzovat hospodářskou soutěž a podporovat používání účinných platebních prostředků.“

6 Bod 42 odůvodnění směrnice 2007/64, který se týká dosahu čl. 52 odst. 3 této směrnice, zní následovně:

„Za účelem podpory transparentnosti a hospodářské soutěže by poskytovatel platebních služeb neměl příjemci bránit v tom, aby od plátce požadoval poplatek za použití konkrétního platebního prostředku. Přestože by příjemci měli mít možnost zpoplatňovat používání určitého platebního prostředku, členské státy mohou rozhodnout, zda jakoukoli takovou praxi zakáží nebo omezí, pokud to podle jejich názoru lze ospravedlnit z hlediska zneužívání cenové politiky nebo takové tvorby cen, která by mohla mít nepříznivý dopad na používání určitého platebního prostředku s přihlédnutím k potřebě podporovat hospodářskou soutěž a používání efektivních platebních prostředků.“

7 Podle článku 53 uvedené směrnice, nadepsaného „Výjimka pro platební prostředky pro platby malých částek a elektronické peníze“:

„1. V případě platebních prostředků, u kterých podle rámcové smlouvy jednotlivé platební transakce nepřekračují 30 [eur] nebo které buď mají výdajový limit 150 [eur], nebo uchovávají peněžní prostředky nepřekračují[cí] nikdy částku 150 [eur], se mohou poskytovatelé platebních služeb se svými uživateli platebních služeb dohodnout, že:
   a) ustanovení čl. 56 odst. 1 písm. b), čl. 57 odst. 1 písm. c) a d), jakož i čl. 61 odst. 4 a 5 se nepoužijí, pokud platební nástroj neumožňuje jeho zablokování nebo zabránění jeho dalšího použití;
   b) články 59, 60, a čl. 61 odst. 1 a 2 se nepoužijí, pokud se platební prostředek používá anonymně nebo pokud poskytovatel platebních služeb není z jiných důvodů, které jsou dané povahou platebního prostředku, schopen prokazovat, zda platební transakce byla autorizována;
   c) odchylně od čl. 65 odst. 1 není od poskytovatele platebních služeb požadováno, aby uživateli platebních služeb oznámil zamítnutí platebního příkazu, pokud je neprovedení služby zřejmé ze souvislostí;
   d) odchylně od článku 66 nemůže plátce odvolat platební příkaz po předání platebního příkazu nebo poté, co dal svůj souhlas s provedením platební transakce příjemci;
   e) odchylně od článků 69 a 70 se použijí jiné lhůty pro provedení.

2. U vnitrostátních platebních transakcí mohou členské státy nebo jejich příslušné orgány snížit nebo zdvojnásobit částky uvedené v odstavci 1. U předplacených platebních prostředků je mohou zvýšit až na 500 [eur].

3. Články 60 a 61 se použijí rovněž na elektronické peníze ve smyslu čl. 1 odst. 3 písm. b) směrnice [Evropského parlamentu a Rady] 2000/46/ES [ze dne 18. září 2000 o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností (Úř. věst. L 275, s. 39; Zvl. vyd. 06/03, s. 344], s výjimkou případů, kdy poskytovatel platebních služeb plátce není schopen zmrazit platební účet nebo zablokovat platební prostředek. Členské státy mohou tuto výjimku omezit na platební účty nebo platební prostředky určité hodnoty.“

Rakouské právo

8 Podle předkládajícího soudu byla směrnice 2007/64 provedena do rakouského právního řádu zákonem o platebních službách (Zahlungsdienstegesetz, BGBl. I, 66/2009, dále jen „ZaDiG“), který nabyl účinnosti dne 1. listopadu 2009.

9 Ustanovení § 1 ZaDiG, nadepsané „Oblast působnosti“, v odst. 1 stanoví:

„Tento spolkový zákon stanoví podmínky, za kterých mohou osoby v rámci podnikání poskytovat platební služby v Rakousku (poskytovatelé platebních služeb), a upravuje práva a povinnosti poskytovatelů a uživatelů platebních služeb v souvislosti s platebními službami poskytovanými uživatelům platebních služeb usazeným v Rakousku nebo poskytovateli platebních služeb usazenými v Rakousku, jakož i přístup k platebním systémům.“

10 Ustanovení § 27 ZaDiG, nadepsaného „Poplatky“, v šestém odstavci zajišťuje provedení čl. 52 odst. 3 směrnice do rakouského právního řádu. Ustanovení § 27 odst. 6 ZaDiG stanoví:

„Poskytovatel platebních služeb nesmí příjemci bránit v tom, aby plátci nabídl slevu za použití daného platebního prostředku. Vybírání poplatků příjemcem v případě použití určitého platebního prostředku je nepřípustné.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

11 Společnost T-Mobile Austria je jedním z poskytovatelů mobilních telefonních služeb v Rakousku. Z tohoto důvodu uzavírá se spotřebiteli smlouvy o telekomunikačních službách, jejichž součástí jsou průběžně aktualizované všeobecné obchodní podmínky. Tyto obchodní podmínky obsahovaly ve znění platném v listopadu 2009 následující ustanovení:

„Článek 23

[...]

1.2. Všechny způsoby plateb se uznávají jako platby vedoucí ke splnění dluhu, při peněžních převodech s využitím papírového formuláře nebo při platbách prostřednictvím služby „Telebanking“ vám však budeme účtovat poplatek za zpracování – jeho výše se řídí pro vás platnými tarifními ustanoveními“.

12 Na základě tohoto ustanovení účtovala T-Mobile Austria zákazníkům, kteří si objednali tarif „Call Europe“, měsíční dodatečné poplatky ve výši 3 eur, pokud se rozhodli pro jinou než inkasní platbu nebo platbu kreditní kartou, což zahrnuje zejména úhradu v rámci internetového bankovnictví nebo peněžní převod s využitím papírového formuláře.

13 Žalobou v původním řízení se Verein domáhá, aby bylo společnosti T Mobile Austria uloženo zaprvé zdržet se uvádění sporného ustanovení ve smlouvách, které uzavírá se svými zákazníky, a zadruhé dovolávat se tohoto ustanovení v rámci stávajících smluv. Na podporu své žaloby Verein uvedl, že toto ustanovení je v rozporu s kogentními ustanoveními § 27 odst. 6 druhé věty ZaDiG.

14 Společnost T-Mobile Austria navrhovala zamítnutí žaloby, přičemž nejprve tvrdila, že nespadá do oblasti působnosti směrnice 2007/64 a ZaDiG, neboť není poskytovatelem platebních služeb, ale mobilním operátorem. Dále tvrdila, že peněžní převod prostřednictvím formuláře platebního

příkazu neodpovídá z důvodu nedostatku osobních bezpečnostních prvků pojmu „platební prostředek“ ve smyslu čl. 4 bodu 23 této směrnice. Konečně tvrdí, že k provedení čl. 52 odst. 3 směrnice prostřednictvím § 27 odst. 6 druhé věty ZaDiG nedošlo v souladu se směrnicí, neboť rakouský zákonodárce neodůvodnil zákaz požadovat poplatek za používání daných platebních prostředků.

15 Prvostupňový soud vyhověl žalobě Verein v plném rozsahu. Tento rozsudek byl potvrzen odvolacím soudem. Odvolací soud měl za to, že peněžní převod prostřednictvím papírového formuláře nepředstavuje platební prostředek ve smyslu čl. 4 bodu 23 směrnice 2007/64. Konstatoval nicméně, že čl. 52 odst. 3 směrnice nestanoví úplnou harmonizaci dotčených právních předpisů, takže vnitrostátní zákonodárce je oprávněn stanovit obecný zákaz dalších poplatků, jak to učinil v § 27 odst. 6 ZaDiG, který se týká jak platebních prostředků ve smyslu směrnice, tak i ostatních způsobů platby, jako jsou peněžní převody s využitím papírového formuláře. Kromě toho tento zákaz odpovídá cíli stanovenému v čl. 52 odst. 3 druhé větě téže směrnice, jímž je povzbuzovat hospodářskou soutěž a řádné fungování tarifního systému.

16 Společnost T-Mobile Austria podala proti tomuto rozhodnutí opravný prostředek „Revision“ u předkládajícího soudu. Předkládající soud, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva, konstatoval, že otázky nastolené v rámci původního řízení vyžadují výklad ustanovení směrnice 2007/64.

17 Za těchto podmínek se Oberster Gerichtshof rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být čl. 52 odst. 3 směrnice [2007/64] vykládán v tom smyslu, že se musí použít i na smluvní vztah mezi mobilním operátorem jakožto příjemcem a jeho zákazníkem (spotřebitelem) jakožto plátcem?

2) Musí být plátcem vlastnoručně podepsaný formulář platebního příkazu nebo postup zadání platebního příkazu prostřednictvím řádně podepsaného formuláře, jakož i postup sjednaný k zadávání elektronických platebních příkazů (‚Telebanking‘), považovány za ‚platební prostředky‘ ve smyslu čl. 4 bodu 23 a čl. 52 odst. 3 směrnice [2007/64]?

3) Musí být čl. 52 odst. 3 směrnice [2007/64] vykládán v tom smyslu, že brání použití vnitrostátních právních předpisů, které stanoví vůči příjemci obecný zákaz požadovat poplatky a zejména přitom nerozlišují mezi různými platebními prostředky?“

K předběžným otázkám

K první otázce

18 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 52 odst. 3 směrnice 2007/64 vykládán v tom smyslu, že se uplatní na používání platebního prostředku v rámci smluvního vztahu mezi mobilním operátorem jakožto příjemcem a jeho zákazníkem jakožto plátcem.

K přípustnosti

19 Úvodem vznesl Verein vůči této první otázce námitku nepřípustnosti, neboť odpověď není ve smyslu článku 267 SFEU „nezbytná“ k rozhodnutí sporu v původním řízení předkládajícím soudem.

20 Podle ustálené judikatury se na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymezí v rámci své odpovědnosti a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, vztahuje domněnka relevance. Soudní dvůr může odmítnout žádost podanou vnitrostátním soudem pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (viz zejména rozsudky PreussenElektra, C-379/98, EU:C:2001:160, bod 39; van der Weerd a další, C-222/05 až C-225/05, EU:C:2007:318, bod 22, jakož i Betriu Montull, C-5/12, EU:C:2013:571, bod 34).

21 Jak uvedl generální advokát v bodech 21 až 23 svého stanoviska, není v projednávaném případě zjevné, že výklad čl. 52 odst. 3 druhé věty směrnice 2007/64, požadovaný předkládajícím soudem, není nutný k tomu, aby tento soud mohl rozhodnout ve věci, kterou projednává.

22 V rámci sporu v původním řízení totiž Verein navrhuje, aby bylo společnosti T-Mobile Austria zakázáno uvádět ve smlouvách, které uzavírá se zákazníky, ustanovení, podle kterého bude při platbě prostřednictvím elektronického příkazu k úhradě nebo při převodu prostřednictvím papírového formuláře účtován poplatek za zpracování, a dovolávat se tohoto ustanovení v rámci stávajících smluv. Z předkládacího usnesení rovněž vyplývá, že žaloba Verein je založena na § 27 odst. 6 druhé větě ZaDiG, kterým byl do vnitrostátního práva proveden čl. 52 odst. 3 uvedené směrnice.

23 Proto je první otázka přípustná.

K věci samé

24 Článek 52 odst. 3 první věta směrnice 2007/64 stanoví, že poskytovatel platebních služeb nesmí příjemci bránit v tom, aby od plátce požadoval poplatek nebo aby plátci nabídl slevu za použití daného platebního prostředku. Článek 52 odst. 3 druhá věta této směrnice nicméně přiznává členským státům pravomoc zakázat nebo omezit právo příjemce požadovat od plátce poplatky za použití daného platebního prostředku s přihlédnutím k nutnosti povzbuzovat hospodářskou soutěž a podporovat používání účinných platebních prostředků.

25 V tomto ohledu je nutno uvést, že mobilní operátor může být kvalifikován jako „příjemce“ ve smyslu čl. 4 bodu 8 směrnice 2007/64, jestliže je příjemcem peněžních prostředků, jež jsou předmětem platební transakce. Kromě toho lze považovat zákazníka tohoto mobilního operátora za „plátce“ ve smyslu čl. 4 bodu 7 této směrnice, jestliže umožní platební příkaz z platebního účtu, jehož je majitelem, nebo jestliže dá platební příkaz.

26 Ze samotného znění čl. 52 odst. 3 uvedené směrnice, který upravuje právo příjemce požadovat od plátce poplatek za použití daného platebního prostředku, vyplývá, že toto ustanovení se týká vztahu mezi příjemcem a plátcem. Z toho vyplývá, že uvedené ustanovení se použije na platební

prostředek použitý v rámci smluvního vztahu mezi mobilním operátorem jakožto příjemcem a jeho zákazníkem jakožto plátcem, jak uvádějí Verein, rakouská, německá, francouzská, italská a portugalská vláda, jakož i Evropská komise.

27 Kromě toho, jak uvedl generální advokát v bodě 32 svého stanoviska, by pravomoc přiznaná členským státům v čl. 52 odst. 3 druhé větě směrnice 2007/64 byla zbavena účinku, pokud by se neuplatnila na vztahy mezi „příjemcem“ a „plátcem“.

28 Vzhledem ke všem výše uvedeným úvahám je nutno odpovědět na první otázku tak, že čl. 52 odst. 3 směrnice 2007/64 musí být vykládán v tom smyslu, že se uplatní na používání platebního prostředku v rámci smluvního vztahu mezi mobilním operátorem jakožto příjemcem a jeho zákazníkem jakožto plátcem.

Ke druhé otázce

29 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 4 bod 23 směrnice 2007/64 vykládán v tom smyslu, že plátcem vlastnoručně podepsaný formulář platebního příkazu nebo postup zadání platebního příkazu prostřednictvím takového formuláře, jakož i postup zadání elektronického platebního příkazu představují platební prostředky ve smyslu tohoto ustanovení.

30 Podle čl. 4 bodu 23 této směrnice se za platební prostředek považuje „jakékoli personalizované zařízení nebo soubor postupů dohodnutých mezi uživatelem platebních služeb a poskytovatelem platebních služeb a používaný uživatelem platebních služeb, aby dal podnět k platebnímu příkazu“.

31 Úvodem je nutno uvést, že jak uvádí generální advokát v bodě 36 svého stanoviska, existuje určitý rozdíl mezi jednotlivými jazykovými verzemi tohoto ustanovení. Ve všech jazykových verzích se přívlastek „personalizované“ váže k syntagmatu „jakékoli zařízení“. Ve francouzské jazykové verzi („tout dispositif personnalisé et/ou ensemble de procédures“), která se shoduje například se španělskou, italskou, maďarskou, portugalskou a rumunskou verzí, se přívlastek „personalisované“ neváže k syntagmatu „soubor postupů“. Naopak v německé verzi („jedes personalisierte Instrument und/oder jeden personalisierten Verfahrensablauf“) se přívlastek „personalizované“ váže k syntagmatu „soubor postupů“. Anglická verze [„any personalised device(s) and/or set of procedures“], která se shoduje například s dánskou, řeckou, nizozemskou, finskou a švédskou verzí, může být vykládána oběma způsoby.

32 Podle ustálené judikatury musí být ustanovení unijního práva vykládána a používána jednotně na základě znění vypracovaných ve všech jazycích Evropské unie. V případě rozdílů mezi různými jazykovými verzemi unijního textu musí být dotčené ustanovení vykládáno podle celkové systematiky a účelu právní úpravy, jejíž je součástí (viz zejména rozsudky Bark, C-89/12, EU:C:2013:276, bod 40, a Komise v. Finsko, C-309/11, EU:C:2013:610, bod 49).

33 V tomto ohledu Verein, rakouská, německá a francouzská vláda, jakož i Komise správně uvádějí, že k tomu, aby mohl být platební prostředek kvalifikován jako personalizovaný, musí umožňovat poskytovateli platebních služeb ověřit, zda byl platební příkaz zadán uživatelem, který k tomu byl oprávněn.

34 Jak přitom uvádí francouzská vláda, některé platební prostředky uvedené výslovně v článku 53 směrnice 2007/64 nejsou personalizované. Například z čl. 53 odst. 1 písm. b) této směrnice vyplývá, že určité platební prostředky se používají anonymně, a v takovém případě nejsou poskytovatelé platebních služeb povinni prokázat autorizaci platební transakce za podmínek stanovených v článku 59 uvedené směrnice.

35 Z existence takových nepersonalizovaných platebních prostředků nezbytně vyplývá, že pojem „platební prostředek“, definovaný v čl. 4 bodě 23 téže směrnice, může zahrnovat soubor nepersonalizovaných postupů dohodnutých mezi uživatelem a poskytovatelem platebních služeb a používaný uživatelem, aby dal podnět k platebnímu příkazu.

36 Na druhou otázku položenou předkládajícím soudem je nutno odpovědět s ohledem na tuto definici pojmu „platební prostředek“ ve smyslu čl. 4 bodu 23 směrnice 2007/64.

37 Na jedné straně se předkládající soud snaží zjistit, zda plátcem vlastnoručně podepsaný formulář platebního příkazu nebo postup zadání platebního příkazu prostřednictvím takového formuláře platebního příkazu představují platební prostředek.

38 Jak správně tvrdí Verein, rakouská, francouzská, italská a portugalská vláda, jakož i Komise, zadání platebního příkazu prostřednictvím plátcem vlastnoručně podepsaného formuláře představuje soubor postupů dohodnutých mezi uživatelem a poskytovatelem platebních služeb a používaný uživatelem, aby dal podnět k platebnímu příkazu, a představuje tudíž platební prostředek ve smyslu čl. 4 bodu 23 druhé hypotézy směrnice 2007/64.

39 V tomto ohledu ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že zadání takového příkazu k peněžnímu převodu obecně předpokládá, že plátce při založení platebního účtu uloží u úvěrové instituce svůj podpisový vzor, že využívá určité formuláře peněžního převodu a že k těmto formulářům připojí vlastnoruční podpis. Uvedená úvěrová instituce může provést ověření platebního příkazu ve smyslu čl. 4 bodu 19 uvedené směrnice tím, že porovná vlastnoruční podpis na formuláři platebního příkazu s předem uloženým podpisovým vzorem plátce.

40 Kromě toho se předkládající soud táže, zda je elektronické zadání platebního příkazu platebním prostředkem.

41 Jak uvádějí Verein, rakouská, německá, francouzská, italská a portugalská vláda, jakož i Komise, zadání elektronického platebního příkazu představuje soubor postupů dohodnutých mezi uživatelem a poskytovatelem platebních služeb a používaný uživatelem, aby dal podnět k platebnímu příkazu, a představuje tudíž platební prostředek ve smyslu čl. 4 bodu 23 druhé hypotézy směrnice 2007/64.

42 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru totiž vyplývá, že elektronické zadání platebního příkazu předpokládá, že plátce zadá různé personalizované kódy, jako je přihlašovací kód, PIN a transakční kód, na jejichž užívání se plátce dohodl s úvěrovou institucí. Využití těchto různých personalizovaných kódů plátcem umožňuje úvěrové instituci provést ověření platebního příkazu ve smyslu čl. 4 bodu 19 uvedené směrnice.

43 Za těchto podmínek není nutno zkoumat, zda postup zadání platebního příkazu prostřednictvím plátcem vlastnoručně podepsaného formuláře nebo elektronické zadání platebního příkazu mohou být kvalifikovány jako „personalizované zařízení“ ve smyslu čl. 4 bodu 23 první hypotézy směrnice 2007/64, jelikož představují „soubor postupů“ ve smyslu druhé hypotézy tohoto ustanovení.

44 S ohledem na všechny předcházející úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 4 bod 23 směrnice 2007/64 musí být vykládán v tom smyslu, že jak postup zadání platebního příkazu prostřednictvím plátcem vlastnoručně podepsaného formuláře platebního příkazu, tak i elektronické zadání platebního příkazu představují platební prostředky ve smyslu tohoto ustanovení.

Ke třetí otázce

45 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 52 odst. 3 směrnice 2007/64 vykládán v tom smyslu, že přiznává členským státům pravomoc stanovit vůči příjemcům obecný zákaz požadovat od plátců poplatky za použití jakéhokoli platebního prostředku.

46 Jak uvádějí Verein, rakouská, německá, francouzská, italská a portugalská vláda, jakož i Komise, ze samotného znění čl. 52 odst. 3 této směrnice vyplývá, že pravomoc přiznaná členským státům stanovit vůči příjemcům obecný zákaz požadovat poplatek za použití platebního prostředku může být vykonávána jen ve vztahu k některým nebo ke všem platebním prostředkům používaným na jejich území. Druhá věta tohoto ustanovení totiž tuto pravomoc členských států neomezuje na použití daného platebního prostředku.

47 Kromě toho členské státy, které chtějí omezit nebo zakázat požadování poplatků za použití platebního prostředku, sice musí přihlížet k nutnosti povzbuzovat hospodářskou soutěž a používat účinné platební prostředky, avšak disponují širokým prostorem pro uvážení při výkonu pravomoci, která jim byla svěřena článkem 52 odst. 3 uvedené směrnice, jak vyplývá zejména z bodu 42 odůvodnění této směrnice.

48 S ohledem na všechny předcházející úvahy je třeba na třetí otázku odpovědět tak, že čl. 52 odst. 3 směrnice 2007/64 musí být vykládán v tom smyslu, že přiznává členským státům pravomoc stanovit vůči příjemcům obecný zákaz požadovat od plátce poplatek za použití jakéhokoli platebního prostředku, pokud vnitrostátní právní úprava jako celek přihlíží k nutnosti povzbuzovat hospodářskou soutěž a podporovat používání účinných platebních prostředků, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

K časovému omezení účinků rozsudku

49 Společnost T-Mobile Austria navrhuje časově omezit účinky rozsudku, pokud by Soudní dvůr měl rozhodnout, že postupy zadávání platebního příkazu představují platební prostředky ve smyslu čl. 4 bodu 23 směrnice 2007/64, a že čl. 52 odst. 3 této směrnice přiznává členským státům pravomoc obecně zakázat příjemcům požadovat poplatek za použití platebního prostředku.

50 V tomto ohledu podle ustálené judikatury výklad ustanovení unijního práva, který provede Soudní dvůr při výkonu pravomoci, kterou mu přiznává článek 267 SFEU, objasňuje a upřesňuje význam a dosah tohoto ustanovení tak, jak musí být nebo mělo být chápáno a používáno od okamžiku jeho vstupu v platnost. Z toho vyplývá, že pravidlo takto vykládané může a musí být uplatňováno

soudem na právní vztahy vzniklé a založené před vydáním rozsudku rozhodujícího o žádosti o výklad, pokud jsou splněny podmínky umožňující předložit příslušným soudům spor ohledně použití uvedeného pravidla (viz zejména rozsudek RWE Vertrieb, C-92/11, EU:C:2013:180, bod 58 a citovaná judikatura).

51 Kromě toho představuje omezení časových účinků rozsudku výjimečné opatření, které předpokládá, že existuje riziko závažných hospodářských dopadů způsobených obzvláště vysokým počtem právních vztahů založených v dobré víře na základě právní úpravy považované za platnou a účinnou a že vyjde najevo, že jednotlivci a vnitrostátní orgány byly vedeny k chování, které nebylo v souladu s unijním právem, z důvodu objektivní a závažné nejistoty týkající se smyslu ustanovení unijního práva, ke které případně přispělo i chování jiných členských států nebo Komise (viz zejména rozsudek Endress, C-209/12, EU:C:2013:864, bod 36 a citovaná judikatura).

52 V tomto ohledu je nutno konstatovat, že jednotlivci a vnitrostátní orgány nebyly vedeny k chování, které nebylo v souladu s unijním právem, jelikož rakouská právní úprava použitelná ve věci v původním řízení správně provedla relevantní ustanovení směrnice 2007/64.

53 Kromě toho je nutno uvést, že společnost T-Mobile Austria se omezila pouze na uvedení „závažných finančních důsledků“ pro podniky v odvětví telekomunikací v Unii, aniž v tomto ohledu předložila důkazy nebo poskytla přesné údaje, jak uvádí generální advokát v bodě 98 svého stanoviska. Za těchto podmínek nebyla prokázána existence rizika závažných hospodářských dopadů (v tomto smyslu viz rozsudek Endress, EU:C:2013:864, bod 37).

54 Není proto namístě omezovat časové účinky rozsudku v projednávané věci.

K nákladům řízení

55 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

1) **Článek 52 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje směrnice 97/5/ES, musí být vykládán v tom smyslu, že se uplatní na používání platebního prostředku v rámci smluvního vztahu mezi mobilním operátorem jakožto příjemcem a jeho zákazníkem jakožto plátcem.**

2) **Článek 4 bod 23 směrnice 2007/64 musí být vykládán v tom smyslu, že jak postup zadání platebního příkazu prostřednictvím plátcem vlastnoručně podepsaného formuláře platebního příkazu, tak i postup elektronického zadání platebního příkazu představují platební prostředky ve smyslu tohoto ustanovení.**

3) Článek 52 odst. 3 směrnice 2007/64 musí být vykládán v tom smyslu, že přiznává členským státům pravomoc stanovit vůči příjemcům obecný zákaz požadovat od plátce poplatek za použití jakéhokoli platebního prostředku, pokud vnitrostátní právní úprava jako celek přihlíží k nutnosti povzbuzovat hospodářskou soutěž a podporovat používání účinných platebních prostředků, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

Podpisy.

[i] – Bod 31 a výrok tohoto znění byly po jeho prvním on-line zpřístupnění předmětem jazykové úpravy.